

ת"פ 8125/04/18 - חמד עטא ג'בן, רשת תחנות קרן אנרגיות בע"מ, אחמד סעאבנה, נגד הוועדה המקומית לתכנון ובנייה הגליל המזרחי

בית המשפט המחוזי בנצרת בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

עתפ"ב 8125-04-18

עתפ"ב 20845-04-18

לפני כבוד השופטת תמר נסים שי
המערער בתיק 8125-04-18 1. חמד עטא ג'בן,
המערעים ב- 2. רשת תחנות קרן אנרגיות בע"מ
20845-04-18 3. אחמד סעאבנה,
נגד
המשיבה
הוועדה המקומית לתכנון ובנייה הגליל המזרחי
ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בטבריה (כב' השופט י. נבון) בתיק 64164-03-15
מיום 06/02/2018

פסק דין

1. שני ערעורים על גזר דינו של בית משפט השלום בטבריה (כב' השופט י. נבון) מיום 6.2.18, בגדרו השית על המערער **1 (להלן: "המערער")** שישה חודשי מאסר בפועל לריצוי בדרך של עבודות שירות, 8 חודשי מאסר על תנאי למשך 3 שנים באם יעבור כל עבירה לפי פרק י' לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, קנס בסך של 180,000 ₪ או 180 ימי מאסר תמורתו לתשלום ב-50 תשלומים חודשיים, כפל אגרה בסך של 119,880 ₪, חתימה על התחייבות כספית בסך של 80,000 ₪ והפעלת התחייבות כספית מתיק קודם בסכום של 50,000 ₪, במצטבר לקנס שהוטל. כן ניתן צו להריסת המבנים המתוארים בכתב האישום. המערער חויב בביצוע ההריסה, וככל שלא יבצע, הותר למשיבה לבצע והמערער יישא בהוצאות הביצוע. כמו כן, ניתן צו איסור עשיית כל שימוש במבנה הנזכר בסע' 38 לכתב האישום באופן מידי.

על המערער 2 (להלן: "המערער") הוטל קנס בשיעור של 70,000 ₪ לתשלום ב-20 תשלומים, וחתימה על התחייבות כספית להימנע מלעבור עבירה על פרק י' לחוק התכנון והבניה למשך 3 שנים בסך של 80,000 ₪

ל. הכל בערבותו של המערער 3.

על המערער 3 (בעל מניות במערער, **ולהלן: "בעל המניות"**) נגזר קנס בשיעור של 60,000 ₪ או 120 ימי מאסר תמורתו, וזאת ב-30 תשלומים, וחתימה על התחייבות כספית בסך של 80,000 ₪.

בהתאם להסכמת הצדדים, נשמעו הערעורים במאוחד.

רקע והליכים

2. ביום 19.3.17 הוגש לבית המשפט קמא כתב אישום מתוקן בשלישית כנגד המערערים ונאשמים נוספים, שעניינו בהפעלת מתחם תחנת דלק פיראטית ומגרש מכוניות במתחם אחד ששטחו הכולל הינו כ- 2,650 מ"ר ומבנה סככה לתחנת דלק ומשרדים בשטח כולל של כ- 210 מ"ר, תוך הפרת צווים שהוטלו על המערער להריסה ולאיסור שימוש בכל המבנים שבמקרקעין ובמקרקעין עצמם.

מדובר בקרקע חקלאית מוכרזת בכפר טורעאן, שלמערער זכויות בחלק ממנה (**ולהלן: "המקרקעין"**). המתחם ממוקם בכניסה הראשית לטורעאן, מצפון לכביש 77.

3. מכתב האישום עולה, כי במהלך שנת 2006 חתמו המערער והמערערת על הסכם, במסגרתו שכרה המערערת מהמערער חלק מזכויותיו בקרקע והתחייבה לתפעל את תחנת הדלק שבה למשך 75 חודשים. צד נוסף להסכם זה הייתה חברת חסון לאנרגיה בע"מ (**להלן: "חסון"**), שהוסכם כי חלק מדמי השכירות (30,000 ₪) יועברו אליה, לצורך פירעון חוב של המערער כלפיה. כמו כן, נחתם הסכם נוסף בין המערער למערערת, במסגרתו הווארכה תקופת השכירות לטובת הפעלת תחנת הדלק, כמו גם שירותי דרך (קיוסק, מסעדה ומכונת רחיצה), תמורת דמי שכירות נוספים של 37,000 ₪.

עוד הוסכם, כי כל השקעות המערערת במקרקעין והלוואות שנתנה למערער, יקוזזו מדמי השכירות.

4. כאמור, כתב האישום כלל נאשמים נוספים - מנהל במערערת (הנאשם 4) ושניים נוספים (הנאשמים 5 ו- 6). נטען כי האחרונים התקשרו עמה בהסכמים להפעלת התחנה תמורת דמי שכירות חודשיים. עם הנאשמים 5 ו- 6 נערך הסדר טיעון הכולל בחובו רכיבי ענישה מוסכמים. הנאשמים הודו ודינם נגזר כדלקמן: על הנאשמת 5 נגזר קנס בסך של 54,000 ₪ וחתימה על התחייבות בסך של 80,000 ₪ ועל הנאשם 6 קנס בסך של 36,000 ₪ וחתימה על התחייבות בסך של 80,000 ₪.

5. חלק ניכר מכתב האישום מתאר ומפרט את הליכי התכנון אותם יזם המערער ואת הליכי האכיפה שנוהלו נגדו, לרבות הצווים שהוטלו עליו. כפי שעולה מכתב האישום, המערער הגיש בשנת 2003 תכנית מפורטת לשינוי ייעוד מחקלאי לתחנת דלק. ביום 04/02/04 החליטה המשיבה להמליץ לוועדה

המחוזית על הפקדת התכנית בתנאים, וביום 25/08/04 הוחלט על הפקדתה בתנאים נוספים, בהם גם אישור הוועדה לשמירה על קרקע חקלאית (להלן: "הולקחש"פ"). ביום 03/01/05 החליטה הולקחש"פ לדחות את התכנית. המערער הגיש ערר על החלטה זו בפני ועדת הערר, והערר התקבל. אולם, מסיבה שלא הובררה, התכנית לא אושרה ולא פורסמה למתן תוקף, כך שלמבנים ולשימושים נשוא האישום, לא ניתנו היתרים כדין.

6. מנגד, המשיבה ניהלה החל משנת 1997 כנגד המערער הליכי אכיפה, הכוללים צווי הריסה מנהליים ובהמשך, במסגרת מספר הליכים משפטיים, ניתנו גם צווי הריסה וצווי איסור שימוש שיפוטיים. חרף הצווים שניתנו והעובדה שעד היום לא ניתנו היתרי בניה או שימוש, המערער לא ביצע הריסה של חלק מהמבנים בהתאם לצו השיפוט בת.פ. 2221/00 מיום 12.2.2001 - מבנה סככה בשטח כולל של כ - 130 מ"ר ומשטח אספלט בשטח כולל של כ - 500 מ"ר, ואף לא ביצע הריסה של חלק מהמבנים בהתאם לצו השיפוט בת.פ. 20146/07 מיום 17.5.2007 של קרוואן בשטח של כ - 52 מ"ר. המערער אף לא הפסיק לעשות שימוש במבנים ובמקרקעין בהתאם לצו איסור שימוש מתיק עמ"ק 20146/07 ולצו איסור שימוש מתיק תו"ב 4572-08-08, והחל מיום 17.11.2007 הפר ועודו מפר את הצווים לאיסור שימוש. בנוסף עושה המערער שימוש חורג במקרקעין ובמבנים להפעלת תחנת דלק ומגרש למכירת מכוניות, הכל ללא היתר ובסטייה מתכנית.

7. המערער, בהיותו הבעלים של המקרקעין והאחראי על העבודות והשימוש שנעשו בהם ומי שהיה עליו להשיג היתר, הואשם בעבירות של אי קיום צו הריסה (3 עבירות) ואי קיום צו לאיסור שימוש (4 עבירות) - עבירות לפי סעי' 210 לחוק התכנון והבניה (כנוסחו טרם תיקון 116) וכן בשימוש טעון היתר ללא היתר, עבירה לפי סעיף 204(א) לחוק (4 עבירות), בנייה ושימוש בסטייה מהיתר או תכנית - עבירה לפי סעי' 204(ב) לחוק (4 עבירות) ושימוש בקרקע חקלאית בניגוד להוראות התוספת הראשונה לחוק - עבירה לפי סעי' 204 (ג) לחוק (4 עבירות).

8. על פי הנטען באישום הנוסף המיוחס לכלל הנאשמים, ביום 6.1.2015 בוצעו במקרקעין עבודות בניה טעונות היתר ללא היתר, בכך שהוקם מבנה עשוי קונסטרוקציית מתכת ולוחות בטון בשטח של כ- 90 מ"ר (במקום הקרוואן).

המערער, בהנהלת בעל המניות והנאשם 4, עשתה החל מיום 14.3.2006 ועד ליום 31.12.14 שימוש חורג במקרקעין ובמבנים להפעלת תחנת דלק, אשר הושכרו לה על ידי המערער בתמורה לדמי שכירות בסך של 40,000 ש"ח. המערער עשה, ועודו עושה, שימוש בקונסטרוקציית המתכת כחלק ממתחם תחנת הדלק, החל מיום 31.12.14. בכך ביצע עבודות בנייה נוספות טעונות היתר ללא היתר ובסטייה מתכנית, וכן עשה שימוש ועודו עושה במבנים ובמקרקעין ללא היתר. עד ליום 31.12.14 ביצעו המערערים כולם שימוש טעון היתר ללא היתר - עבירה לפי סעי' 204(א) לחוק התכנון והבניה, בניה ושימוש בסטייה מהיתר או תכנית - עבירה לפי סעי' 204(ב) לחוק, ושימוש בקרקע חקלאית בניגוד להוראות התוספת הראשונה לחוק - עבירה לפי סעי' 204(ג) לחוק.

9. בהתאם להסדר דיוני שגובש בין הצדדים, במסגרתו אף תוקן כתב האישום, הודו המערערים ביום 18/05/17 במיוחס להם והורשעו בדיון.

10. בית המשפט קמא עמד בגזר דינו על חומרת עבירות הבניה שלא כדין תוך התעלמות מצווים שיפוטיים להריסת המבנים ולהפסקת הבניה ולאיסור השימוש, ועל הצורך בקביעת ענישה מרתיעה מפני אלה. בית המשפט קמא ציין, כי חלקו של המערער בעבירות חמור עשרות מונים מזה של יתר הנאשמים (ובכללם המערער ובעל המניות), בהיותו הבעלים של הקרקע ומי שהעניק את זכות השימוש בה עבור תמורה כספית לאחרים, והיה הגורם המניע והמכוון בביצוע העבירות. המערער בנה ללא היתר, הפר צווים שיפוטיים ואף הרחיב את הבניה במתחם, כל זאת בקרקע חקלאית מוכרזת מתוך מניע כלכלי טהור ותוך הצבת הרשויות בפני עובדות מוגמרות. כן עמד על עברו המכביד, הכולל שורה ארוכה של עבירות תכנון ובניה.

בית המשפט קמא הביא בחשבון את הטענות בדבר מצבו המשפחתי והכלכלי של המערער. עם זאת, קבע כי קשה לקבל טענות מסוג זה ביחס למי שהפיק משך שנים רבות רווחים כלכליים משמעותיים מהפעלת תחנת הדלק (אף שלא הוצגה בפני ביהמ"ש קמא תמונה מלאה ביחס לרווחים האמיתיים).

אשר למערערים 2-3, קבע כי אף שחלקם אינו כשל המערער, הרי שהוא אף אינו זעום. מערערים אלה שכרו את המתחם מהמערער ועשו בו שימוש ללא היתר, ואף הם העמידו את הרשויות בפני עובדות מוגמרות.

11. לאחר שקילת מכלול השיקולים וסקירת פסיקה רלוונטית, קבע בית המשפט קמא מתחם עונש בעניינו של המערער, הכולל מאסר בפועל לתקופה שבין 8-2 חודשים, שבמקרים מתאימים ירצו בעבודות שירות, מאסר מותנה לתקופה שבין 10-4 חודשים, קנס כספי הנע בין 80,000-250,000 ₪, חתימה על התחייבות וצו איסור שימוש שתוקפו מיד.

במסגרת קביעת העונש הראוי למערער, בית המשפט קמא קבע כי יש להפעיל את המאסר המותנה מהליכים קודמים. נקבע, כי עבירת אי קיום צו הינה עבירה נמשכת, אשר לא מתיישנת כל עוד לא התקיים אירוע המפסיק את הימשכותה, וכי על פי הוראות סעי' 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי, הליך החקירה האחרון שביצעה המשיבה שהתקיים ביום 9.10.12, עצר את מרוץ ההתיישנות. ממילא, המערער המשיך להפר את הצווים השיפוטיים ואף ביצע עבירות בניה נוספות בתוך תקופת התנאי, ומשכך, וכן לאור ריבוי העבירות בהן הורשע, המאסר הינו חב הפעלה.

אשר למערערים 2-3, קבע מתחם עונש הכולל מאסר מותנה לתקופה שבין 4-1 חודשים, קנס כספי הנע בין 40,000-150,000 ₪ וחתימה על התחייבות.

עונשיהם של המערערים נגזרו כמפורט לעיל.

תמצית טענות הצדדים

12. טענות המערער

המערער טוען, כי תחנת הדלק קיבלה את האישורים הנדרשים מטעם הרשויות השונות (היצרן, משרד העבודה, המשרד לאיכות הסביבה, מכון התקנים, מכבי אש, מינהל הדלק והמועצה המקומית), וכאשר הוברר כי היא נזקקת לאישור רשויות התכנון פעל נמרצות במשך השנים להסדרת הבניה, ואף טרח והגיש ערר שנתקבל על החלטת הולקחש"פ. במהלך השנים ננקטו נגדו הליכי אכיפה והוא חויב ושילם קנסות במקביל למאמצי ההסדרה שעשה, ושאלם הם עלו ממון רב.

במסגרת הליך קודם שנוהל בבית המשפט קמא (2221/00) העיר בית המשפט, כי ייתכן וראוי לבחון בקשה לשימוש חורג זמני. לא זו בלבד שהמשיבה לא "הקשיבה" להמלצת בית המשפט באותו עניין, אלא שהאיצה את קצב הליכי האכיפה והכבידה ידה על המערער, כאשר למעשה, נוכח האישורים השונים שקיבל, לא ברור כלל האם היה צורך באישור נוסף מטעם המשיבה.

המערער מוסיף ומציין, כי בשנת 2006 נקלע למצוקה כלכלית. אז נכפה עליו על ידי נושיו למסור לידיהם את הפעלת התחנה, כאשר זה היה מצב העניינים משך כעשור. ניהול התחנה עבר לחברת חסון, שהייתה הנושה העיקרית של המערער, והיא שדאגה לתפעול התחנה באמצעות צדדים שלישיים שהם יתר הנאשמים בתיק. כל אותה תקופה לא פעלה המשיבה כנגד חברת חסון ולא נקטה נגדה בכל הליכים משפטיים. בית המשפט קמא לא נתן דעתו לטיעון זה של המערער.

עם חזרת השליטה בתחנה וחידוש מאמצי ההסדרה, "התעוררה" המשיבה והגישה את כתב האישום נשוא ההליך וכללה בו את יתר הנאשמים, אך לא את חברת "חסון".

בשנת 2016, אף המשיבה החליטה להמליץ בפני הוועדה המחוזית להפקיד את התכנית שהגיש המערער בתנאים, והוועדה המחוזית צפויה לדון בה ולאשרה בקרוב. לעובדות אלה לא ניתן ביטוי בגזר הדין.

עוד נטען, כי ביהמ"ש קמא לא נתן משקל לעובדה שהרשות המקומית, אשר הינה חברה במשיבה, העניקה רישיון עסק לתחנה.

המערער מלין בנוסף על הפעלת עונש המאסר המותנה מהליכים קודמים. לטענתו, חלה התיישנות על אותה הרשעה, שכללה את התנאי לפי חוק סדר הדין הפלילי, והטענה בדבר נקיטת פעולות חקירה הינה בלתי נכונה ובלתי רלוונטית, משאינה נוגעת אליו. לטענתו, העובדה שבמשך שנים רבות לא שלט בתחנה (אלא נושיו) חותרת תחת הקביעה כי מדובר בעבירת נמשכת ומתחדשת לפחות לצורך הפעלת התנאי. ממילא, מרבית המבנים בגינם ניתן עונש המאסר המותנה כבר לא היו קיימים בעת מתן גזר הדין. כן הוא מלין על חומרת העונש

אשר נגזר, בין היתר, מתוך הנחה כי מדובר בקרקע חקלאית, וזאת חרף קבלת הערר על החלטת הולקחש"פ. בנוסף, המערער מלין על גובה הקנס שנקבע תוך התעלמות מהראיות שהוצגו בדבר מצבו הכלכלי הקשה, בשל החובות אליהם נקלע וההליך הפלילי שנוהל נגדו בגין עבירות מס והיותו מטופל בבן הסובל מנכות מלאה. בית המשפט קמא אף שגה בכך שהטיל על המערער צו איסור שימוש, חרף הליכי התכנון המצויים בעיצומם. גזר הדין אף חוטא לעקרון אחידות הענישה, וזאת נוכח הפער העצום שבין העונש שנגזר עליו לבין העונש שנגזר על הנאשמים 5-6, אשר הפעילו את התחנה בפועל ללא עוררין. לטענתו, העונשים שנגזרו עליו יביאו להתמוטטות הכלכלית של משפחתו ושל משפחות נוספות שמתפרנסות מהפעלת התחנה.

13. טענות המערערים 2-3:

המערערים 2-3 טוענים שדינם נגזר על רקע חומרת מעשיו על המערער, ובכך בית המשפט קמא חטא לעיקרון האינדיווידואליות שבקביעת העונש. אף מערערים אלה מלינים על כך ש"חסון" (הנושה של המערער) לא הועמדה לדין בגין התקופה בה נהנתה מהפעלת התחנה, ובכך נהגה המשיבה איפה ואיפה.

לטענת המערערים, חלקם בהפעלת התחנה התמצה באספקת דלק בלבד, ואין לחייבם לבחון קיומם של היתרי בניה כפי שאין לעשות כן בעניינו של כל ספק אחר של התחנה. בדיון בפניי הוסיפו בעניין זה, כי שימשו מעין "צינור" שהעביר כספים להם זכאי המערער לנושה (חברת חסון) בלבד.

המערערים הוסיפו והדגישו כי מדובר בתחנה יבילה שבנייתה לא פגעה בקרקע, כפי שאף נקבע ע"י הרשויות שהעניקו לה אישורים. לטענתם, גזר הדין איננו נותן פירוט בדבר מידת אשם או טובת ההנאה אותה הפיקו, ולא נותן משקל לכך שלא הובאו ראיות בהקשר זה. כך גם לא ניתן משקל להפסדים שנגרמו להם כתוצאה ממעורבותם בהפעלת התחנה. כמו כן, לא ניתן משקל לעובדה שהמשיבה השתתתה משך מספר שנים בהגשת כתב האישום. בית המשפט קמא אף לא שקל לזכותם את הודאתם והחיסכון בזמן שיפוטי יקר.

14. טענות המשיבה:

המשיבה מבקשת לדחות את הערעורים וסומכת ידיה על גזר דינו של ביהמ"ש קמא. ביחס למערער הפנתה המשיבה להליכי האכיפה הרבים והממושכים אותם ניהלה כנגדו לאורך השנים וכן לעברו הפלילי המכביד, אשר מעיד על זלזולו בחוק וברשויות האכיפה. המשיבה טוענת כי בצדק הוחמר עם המערער ביחס לנאשמים האחרים, וזאת נוכח עברו המכביד וכמות העבירות שיוחסה לו.

לענין הטענות בדבר אכיפה בררנית ושיהוי, ציינה כי אלה טענות הוכחה במישור העובדתי. משלא הועלו הטענות בשלב קביעת האשמה (אלא בשלב הטיעונים לעונש) ולא התבררו בביהמ"ש קמא ולא הוצגו ראיות בעניין, אין מקום להידרש אליהן במסגרת הערעור. המשיבה ציינה כי המערער עודו מפעיל את המתחם, וכי חרף העובדה שהקנס לא עוכב הרי שטרם שילם מאום.

אשר למערערים 2 ו - 3, העונש שנגזר על מערערים אלה אינו חמור, בהתחשב בעובדה כי היו שותפים להפעלת התחנה משך 8 שנים, ובית המשפט קמא אף הקל את עונשם לאחר שנוכח כי השימוש הופסק טרם הגשת כתב האישום. המשיבה טוענת כי פעילותם של המערערים הייתה חוליה מרכזית בהפעלת התחנה, ומכך נגזרת חומרת מעשיהם.

דין והכרעה

15. לאחר עיון בהודעות הערעור על נספחיהן, בתיק בית המשפט קמא ובטענות הצדדים בדיון בפניי, נחה דעתי כי דין הערעורים להידחות, ואנמק.

16. הערעורים שלפניי מכוונים כנגד חומרת העונשים שהוטלו על המערערים, כל אחד מטעמיו. כידוע - **"הלכה היא כי ערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את דינו של מערער, ואינה נוטה להתערב בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית, זולת בנסיבות חריגות שבהן נפלה טעות מהותית בגזר הדין, או כאשר העונש חורג באופן קיצוני מהענישה המקובלת במקרים דומים"** ע"פ 1167/17 פלוני נ' מדינת ישראל (7.3.18).

בענייננו, לא מצאתי כי מדובר במקרה המצדיק התערבותה של ערכאת הערעור. להלן אדרש לכל אחד מהערעורים בנפרד.

17. אשר לערעורו של המערער - כאמור, למערער יוחס חלקם הארי של המעשים בכתב האישום וכן אישומים שונים נוספים שלא יוחסו למערערים האחרים, ואף עונשו נגזר בהתאם. אין חולק כי המערער היה הכוח המניע בפעילות במתחם, הן בנוגע לבניה והן בנוגע לשימוש, לאורך כל התקופה בה בוצעו העבירות. מזה עשרים שנה שהמשיבה נוקטת נגדו בהליכים שונים, ולמעט ניסיונות הסדרה שעשה וזנח, הוא ממשיך לבנות ולהפעיל משך שנים את המתחם, הכל תוך זלזול בהחלטות שיפוטיות ובעזות מצח.

18. לא מצאתי לקבל את טענתו, כי רצף האחריות נקטע בשנים בהן נוהל המתחם על ידי אחרים (נושיו) והרווחים נותבו לטובת פירעון חובותיו.

המערער הודה בעובדות כתב האישום, מהן עולה שימוש רציף במבנים לאורך כל התקופה מאז 2007 וכן בנייה נוספת ואי קיום צווים. זאת ועוד, ולגופו של עניין, גם אם יש לקבל כי הרווחים שהניבה התחנה הועברו לכיסם של הנושים, הרי שהמערער הפיק טובת הנאה מרווחים אלה בכך שחובותיו נפרעו. אין מדובר בענייננו במי שהמושכות הועברו מידיו לידי אחרים שלא מידעתו או מרצונו, כי אם (למצער על פי טענתו) במי שהעבירן במכוון ובמודע ומתוך אינטרס כלכלי של פירעון חובות.

19. אשר לאי העמדת הנושים לדיון, ובכך מכוון המערער לחברת "חסון" - ב"כ המשיבה הטעימה בדיון

בפני כי הנושים לא הועמדו לדין בשל קשיים ראייתיים בהם נתקלה המשיבה (עמ' 5, שו' 3-5). המערער לא הניח בפני כי בניגוד לאמור, לא היו קשיים כנטען או כי די היה בראיות כדי ללמד על נימוקים ושיקולים זרים אצל המאשימה באי העמדת אחרים לדין. בנסיבות אלה, בהינתן הצהרת המשיבה ובהיעדר ראיות לסתור הרי שדין הטענה להידחות. מעבר לאמור אציין כי טענות אלה נדרשות לבירור עובדתי והנחת מסד ראייתי. בהיעדר בירור עובדתי ראייתי ומשלא הונח המסד הנדרש, דיין להידחות.

20.

העבירות המיוחסות למערער, מבחינת טיבן והיקפן, נמצאות במדרג חומרה גבוה של עבירות התכנון והבניה. המערער היה אחראי לבניה ולשימוש בהיקפים נרחבים בקרקע המיועדת לחקלאות. יתרה מכך, על אף שניתנו נגדו צווים מנהליים ושיפוטניים, הוא נמנע במשך שנים ארוכות מביצועם ואף הרחיב את הבניה והמשיך לעשות שימוש במבנים (בין בעצמו ובין באמצעות אחרים). מדובר בשימוש שנעשה לצרכים מסחריים, במסגרתו, על פי עובדות כתב האישום בהן הודה, הופקו רווחים כלכליים משמעותיים.

אינני מתעלמת מטענותיו כי ניסה להסדיר את הבניה וכי בשלב מסוים תכנית מפורטת שהגיש קיבלה אישור להפקדה. עם זאת, אין ספק שהתכנית לא הופקדה ולא אושרה, וכפועל יוצא מכך עד היום לא ניתנו היתרי בניה או שימוש. נימוקיו של המערער לכך שלא המשיך בקידום התכנית בשל קשיים כלכליים אליהם נקלע אינם מניחי דעת ואין בהם די. מדובר בפרק זמן משמעותי (מאז ניתן קבלת הערר על הולקחש"פ ועד חידוש הליכי התכנון - כנטען - בשנת 2016) בו לא פעל המערער להסדרת הבניה והשימוש. ממילא, נפסק כבר כי: **"הכשרת הבנייה בדיעבד אינה מרפאת את הפגם באי קבלת היתר בנייה מלכתחילה, ואינה מאיינת את העבירות שעבר המבקש ובהן הודה"** (רע"פ 3618/17 סלימאן סלים מולא נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה" גליל מרכזי" עכו (3.5.18)). ראוי בהקשר זה לציין כי בכל אותו פרק זמן פרנסה התחנה, כך לדבריו, את נוסיו באופן ששולם חובו לאלה. לא ברור מדוע לא יועד חלק מהתשלום לטובת הליך ההסדרה ומדוע לא ראה המערער להשקיע מלוא מאמציו בכך, בודעו כי תלויים ועומדים כנגדו צווים לביצוע.

21.

אוסף, כי טענותיו של המערער בדבר קבלת אישורים מטעם רשויות שונות (שאינן המשיבה) להפעלת התחנה אין בהן כדי לסייע בידיו. אין חולק כי היה צורך בקבלת היתרי בניה ושימוש כדי לצד האישורים הנדרשים האחרים, ועובדה היא שהמערער ניסה להסדיר את הבניה, כך שאין באפשרותו לטעון כיום להיעדר צורך בכך.

22.

כך גם אינני מקבלת טענותיו של המערער כי בית המשפט קמא לא נתן ביטוי ראוי לטענות בדבר מצבו הכלכלי והמשפחתי. לעניין מצבו המשפחתי, נטען כי המערער מטופל בבן הסובל מנכות מלאה (צורפה תעודת נכות). אשר למצבו הכלכלי, נטען כי המערער התמודד עם חובות גדולים והצליח לפורעם. בהקשר זה האחרון אציין כי לא מצאתי תימוכין (בתיק בית המשפט קמא או בתיק זה) לטענות, למעט צירופו של גזר דין משנת 2016 כנגד המערער בגין עבירות של אי הגשת דו"חות מע"מ, במסגרתו הושתו על המערער מאסר על תנאי וקנס בסך 5,000 ₪. ברי כי לא מדובר בקנס גבוה וממילא סביר להניח כי

זה שולם זה מכבר, כך שלא קיימת הצדקה להתחשב בגזר דין זה כשיקול לקולא בהיבט הפגיעה הכלכלית. יתרה מזו, כפי שצוין בגזר הדין, המערער לא הביא ראיות לעניין רווחיו מהפעלת המתחם במשך השנים, ונראה כי אלה אינם מסתכמים אך בדמי השכירות. מכל מקום, עיון בגזר הדין מעלה כי בית המשפט התחשב בשיקולים אלה בקביעת מתחם הענישה של הקנס (פסקה 32) ונתן להם משקל כנגד משקלם של השיקולים לחומרה. לאחר שבחן פסיקה רלוונטית קבע מתחם ענישה סביר ומאוזן בנסיבות. גם בקביעת עונשו הראוי של המערער הובאו בחשבון טענותיו לעניין מצבו הכלכלי והמשפחתי (ראו פסקה 36), והעונש שנגזר רחוק משמעותית מהרף העליון של המתחם.

23. כאמור, המערער העלה טענות בדבר אחידות הענישה אשר עניינה הפערים המשמעותיים והבלתי מידתיים, כך לדידו, בין העונשים שהושתו על הנאשמים 5 ו- 6 לבין העונשים שהושתו עליו. דין טענה זו להידחות גם כן.

ראשית יוער כי בעניינם של הנאשמים 5 ו- 6 הגיעו הצדדים להסדרי טיעון הכוללים רכיבי ענישה מוסכמים. כידוע, מקום בו הצדדים הגיעו להסכמות כאמור, הרי שלא ניתן לדעת מה היו הנימוקים והשיקולים שעמדו ביסודן וללמוד מאלה לעניינו של המערער.

זאת ועוד, ואך מעבר לצריך, הרי שבחינת עניינם של נאשמים אלה אל מול עניינו של המערער מעלה כי עניינם שונה לקולא משלו כך שאין בסיס להשוואה בין אלה, לא בהיבט המהותי בבחינת העבירות שיוחסו, ולא בהיבט הכמותי היינו, בחלקם במעשים. בהינתן האמור, ותוך בחינת אחידות הענישה הנדרשת והפרופורציות בין העונשים שהושתו, הרי שלא מצאתי כי מדובר בפערים בלתי מידתיים בוודאי לא כאלה המצדיקים התערבות ערכאת הערעור.

24. באשר להפעלת המאסר המותנה - המאסר המותנה הוטל בת.פ. 20146/07 של בית משפט השלום בבית שאן בגזר דין מיום 17.5.2007. בית המשפט שהטיל את התנאי קבע כי התנאי הוא שהנאשם (המערער) לא יעבור בתוך 3 שנים ממועד גזר הדין עבירות על הסעיפים בהם הורשע, בין בתקופת התנאי ובין לאחריו. למען שלמות התמונה יוער כי העבירות בהן הורשע המערער הינן אי קיום צו (סעיפים 205 ו- 210 לחוק) וביצוע עבודות ושימוש במקרקעין הטעונים היתר ללא היתר (סעיפים 145(א), 204(א) ו- 205 לחוק). בתיק ת"ב 4572-08-08 הוארך המע"ת האמור בהתאם לגזר דין מיום 6.7.2010 וזאת למשך שנתיים נוספות.

המערער הורשע בתיק זה על פי הודאתו, בעבירות כמפורט לעיל, בין היתר באי קיום צו ושימוש מתמשך במקרקעין. בדיון קבע בית המשפט קמא שעבירת אי קיום הצו הינה עבירה נמשכת, שהמערער ממשיך ומבצעה בכל יום בו אינו מקיים את הצו. אוסיף, כי גם עבירת השימוש הינה עבירה מתמשכת המתרחשת בכל יום בו ממשיך ונעשה שימוש במבנה שנבנה ללא היתר.

על פי עובדות כתב האישום נושא הליך זה, עסקין בעבירות נמשכות שבוצעו משך כל התקופה הרלבנטית (פרק הזמן לגביו הוארך התנאי). בנסיבות אלה, ושעה שעסקין במע"ת שהוארך כבר ובהתאם להוראות סע' 56 לחוק העונשין, תשל"ז 1977 הרי שעסקין במע"ת חב הפעלה ולפיכך נכון עשה בית המשפט קמא כאשר ראה

להפעילו.

באשר לאופן הפעלת המע"ת - בית המשפט קמא הפעיל את כולו במצטבר לעונש המאסר בפועל שהושת על המערער, וקבע כי המאסר הכולל יבוצע על דרך של עבודות שירות. גם בכך סבורני כי לא נפלה שגגה כלשהי, שעה שהכלל הוא כי עונש המאסר יופעל במצטבר זולת אם קיימים טעמים שיירשמו, אשר בשלהם רשאי הוא לקבוע ששתי התקופות ירוצו בחופף. בנסיבות בהן בוצעו העבירות, וכן נתוני המערער ובכלל זה הרצידיביסטיות שבמעשיו, היקף הבנייה, משכה, צווים קודמים שלא הרתיעו אותו, לרבות עונשים מותנים ומוחשיים שהושתו עליו ויתר הנימוקים שפורטו, הרי שברי הוא שאין בנמצא טעמים כאלה בשלהם ראוי להורות על הפעלת המע"ת או חלק ממנו בחופף.

זאת ועוד, בהתחשב במשכו של המע"ת, הרי שהמאסר הכולל בפועל עומד על 6 חודשים ונקבע כי כולו ירוצה בעבודות שירות. בכל האמור יש כדי להביא לתוצאה ראויה ומידתית, אשר אינה מצדיקה התערבות.

25. טענה נוספת שהעלה עניינה כי חלה התיישנות על ההרשעה בגינה הושת המאסר המותנה שהופעל. טענה זו אינה ברורה דינה, ואולם, אך למען הזהירות אתיחס אליה בשני מובנים. האחד, ככל שהטענה מופנית כלפי התיישנות הרישום הפלילי של המערער, היינו ההרשעה במסגרתה הוטל המע"ת, הרי שסוגיית התיישנות הרישום הפלילי אינה רלוונטית לשאלת תחולת המע"ת שהוארך והופעל עתה. השני, ככל שעניינה של הטענה הינה התיישנות העבירות המפעילות את התנאי, הרי שלטענה זו התייחסות לעיל. העבירות המפעילות את התנאי הינן עבירות נמשכות כל עוד לא חל אירוע המפסיק את המעשים. בנסיבות אלה העבירות לא התיישנו והן כאמור מפעילות את התנאי.

מכל הטעמים האמורים, הערעור מטעם המערער נדחה.

26. **אשר לערעורם של המערערים 2,3** - המערערים מלינים על עצם העמדתם לדין ועל הרשעתם, וכן על חומרת גזר הדין ביחס למידת אחריותם למעשים. כאמור, אף ערעור זה דינו דחיה.

27. אקדים ואומר, שטענותיהם של המערערים לעניין עצם העמדתם לדין אינן יכולות להישמע לאחר שהודו במעשים ובעבירות שיוחסו להם, ולא מצאתי בנסיבות העניין צידוק לבחינת שאלת הרשעתם מחדש. למעלה מן הצורך אוסיף, כי אין חולק שהמערערים עשו שימוש מהותי במתחם, בדרך כזו או אחרת, וטענתם כי חלקם במעשים הסתכם באספקת דלק מנוגדת להסכמי השכירות בינם לבין המערער ובינם לבין הנאשמים 5-6 בכתב האישום. בכל אלה הודו ללא סייג. זאת ועוד, אף טענתם כי שימשו "צינור" להעברת כספים מהמערער לנושיו איננה יכולה לסייע בידיהם אלא נהפוך הוא, זו נזקפת לחובתם. טובה בעיני טענת ב"כ המשיבה בדיון, לפיה אילולא תרומתם של מערערים אלה, ככל הנראה הפעלת המתחם לא הייתה מתאפשרת (עמ' 8, שו' 1-5). משכך, טענתם כי לא היה עליהם לדאוג לקיומם של היתרי בניה איננה יכולה לעמוד להם.

28. יתר הערעור מכון כלפי הקנסות שהוטלו של המערערים. המערערים טוענים כי חומרת מעשיו של המערער השליכה על גובה הקנסות שהוטלו עליהם. אכן, מעשיו של המערער חמורים כפי שפורט לעיל, אולם טענתם של המערערים להשלכתם של אלה על עונשם נטענה בעלמא וללא תימוכין קונקרטיים כגון, למשל, הפניה לפסיקה הנוקטת גישה מקלה במקרים מהסוג הזה. ממילא, מעשיהם של המערערים חמורים כשלעצמם ודי בהם, בלא קשר לחומרת מעשיו של המערער, כדי להצדיק גזירת ענישה מרתיעה בהתאם לנסיבות. ויזכר - מתחם הענישה והעונשים שנגזרו על המערערים נמוכים באופן משמעותי מאלה שנגזרו על המערער, והפער בין שני גזרי הדין בא לידי ביטוי הן בגובה הקנסות שהוטלו והן בהימנעות מהטלת עונש מאסר על בעל המניות, באופן שמבטא את הפער בין יחסו של בית המשפט קמא לעבירות שבוצעו ע"י המערער לבין העבירות שבוצעו ע"י המערערים 2,3.

29. הטענה הנוגעת לאי העמדת חברת חסון לדין נדונה ונדחתה לעיל, והכרעה זו חלה גם על טענותיהם של מערערים אלה.

30. עוד נטען, כי הקמת המתחם לא הביאה לפגיעה כלשהי בקרקע וכי עובדה זו עולה בקנה אחד עם האישורים שניתנו לה ע"י הרשויות. אף טענה זו נטענה בעלמא, ולא הובאה בפניי ראיה מקצועית (חוות דעת) באשר להשפעת הקמת המתחם על הקרקע החקלאית. כאמור, אין באישורים שניתנו ע"י הרשויות (שאינם נוגעים למצבה התכנוני של התחנה) כדי מתן לגיטימציה לבניה ולשימוש.

31. אבקש עוד לדחות טענותיהם של המערערים לעניין הרווחים וההפסדים שהפעלת התחנה הסבה להם. אכן, לא הוצגו ראיות לעניין רווחיהם של המערערים מהפעלת התחנה, אולם נראה כי לא קשה לאמוד אותם, משאין מחלוקת בדבר הסכומים שהתקבלו מהשכרת התחנה (בהתאם להסכמי השכירות ושכירות המשנה) ובדבר תקופת השכירות. כמו כן, אף הטענות בדבר ההפסדים שנגרמו למערערים לא נתמכו בראיות כלשהן. בהקשר זה האחרון אציין כי בית המשפט קמא סקר בפרק הטיעונים לעונש מצד המערערים את טענותיהם השונות ובכללן הטענה כי נגרמו להם הפסדים ולפיכך היה מודע אליהן.

32. בשים לב לחומרת העבירות בהן הורשעו המערערים, להיקפן ולהימשכותן, ומכל הטעמים הנוספים שפורטו לעיל, סבורני כי העונשים שנגזרו על המערערים סבירים ומאוזנים ואיני רואה מקום להתערב בהם.

סוף דבר - הערעור מטעם המערערים 2,3 נדחה.

המזכירות תמציא העתק פסק הדין לצדדים בהקדם.

ניתן היום, ז' אדר ב' תשע"ט, 14 מרץ 2019, בהעדר הצדדים.

